

Το κέντρο φυσικής καλλιέργειας δημιουργήθηκε από ομάδα εθελοντών το καλοκαίρι του 1999. Φιλοξενείται σε έκταση πεντέμισι στρεμμάτων στο Κλησοχώρι της Έδεσσας.

Στόχοι του κέντρου φυσικής καλλιέργειας

1. Σπορές για αναβλάστηση των γυμνών βουνών και των ερήμων.
  2. Δημιουργία φυσικών αγροκτημάτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
  3. Πρακτική ενημέρωση των μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Οι προσπάθειες αναβλάστησης στην Ελλάδα ξεκίνησαν το 1993 από ομάδα εθελοντών και μέχρι το 1998 πραγματοποιούνταν σε διάφορες περιοχές, σε μικρή κλίμακα με επιτυχή αποτελέσματα. Τον Μάρτη και τον Οκτώβρη του 1998 πραγματοποιήθηκαν οι δύο πιο μεγάλες σπορές στον πλανήτη (συνολικής έκτασης 100000 στρεμμάτων) με την μέθοδο της φυσικής καλλιέργειας στην περιοχή της λίμνης Βεγορίτιδος με την παρουσία του εμπνευστή της Masanobu Fukuoka. Τα αποτελέσματα ήταν πενιχρά γιατί, παρά τις διαβεβαιώσεις, ο χώρος δεν διαφυλάχθηκε από την βόσκηση αιγοπροβάτων. Ακόμα και εκτάσεις περιφραγμένες παραβιάστηκαν και καταπατήθηκαν από τους κτηνοτρόφους.

Το Κέντρο Φυσικής Καλλιέργειας

Συντάχθηκε απο τον/την Κέντρο Φυσικής Καλλιέργειας
Παρασκευή, 05 Δεκεμβρίου 2008 20:00

Το 1999 και το 2000 έγιναν σπορές στο Ποικίλο Όρος της δυτικής Αθήνας σε συνολική έκταση 10000 στρεμμάτων με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Το 2004 και το 2006 έγιναν σπορές στην Ανθούσα της Πεντέλης σε έκταση 5000 στρεμμάτων όπου και πάλι η βόσκηση συνετέλεσε σε μειωμένη επιτυχία της προσπάθειας.

Παράλληλα έγιναν σπορές στην Πορτογαλία, Ισπανία Ιταλία σε μικρές εκτάσεις και μία μεγάλη σπορά στην Ινδία με την πρωτοβουλία του τότε πρωθυπουργού Raman Rao.

Φυσικό αγρόκτημα Παναγιώ τη Μανίκη

Φυσικό αγρόκτημα Παναγιώτη Μανίκη, φυσικού καλλιεργητή στο Κλησοχώρι Εδέσσης, έκτασης 25 στρεμμάτων. Στο μικρό αυτό παράδεισο δασικά δέντρα, οπωροφόρα - περισσότερες από 120 ποικιλίες- μαζί με λαχανικά, φυτά χλωρής λίπανσης και σιτηρά που μεγαλώνουν μαζί στα "πόδια" των δέντρων συνυπάρχουν αρμονικά. Στο αγρόκτημα αυτό επί δεκαοκτώ συνεχή χρόνια δεν έγινε καμία κατεργασία εδάφους,

Το Κέντρο Φυσικής Καλλιέργειας

Συντάχθηκε απο τον/την Κέντρο Φυσικής Καλλιέργειας
Παρασκευή, 05 Δεκεμβρίου 2008 20:00

χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, βοτάνισμα ή ζιζανιοκτονία. Το κλειδί για τη δημιουργία του αγροκτήματος είναι η αρμονία που επιτυγχάνεται όταν μία μεγάλη ποικιλία φυτών και ζώων ζουν στον ίδιο χώρο. Η μεγάλη επιτυχία φυτών λύνει ταυτόχρονα το πρόβλημα της διάβρωσης, της βελτίωσης της γονιμότητας του εδάφους, των προσβολών από έντομα και ασθενειών. Στο αγρόκτημα, μιας και δεν χρησιμοποιούνται γεωργικά μηχανήματα, η κατανάλωση ενέργειας είναι μηδενική.

Διεύθυνση κέντρου φυσικής καλλιέργειας:

**Κλησοχώρι Εδέσσης στο 2ο χιλιόμετρο του δρόμου Εδέσσης-Αριδαίας
Ταχυδρομική διεύθυνση
Κέντρο φυσικής καλλιέργειας
Παναγιώ της Μανίκης
Τ.Θ 139 Τ.Κ.58200
Κλησοχώρι Έδεσσα
Τηλ. 23810-27312 ώρες επικοινωνίας 7μμ-9.30μμ**

Πηγή: <http://www.geocities.com/naturalfarming/index.html>